

Nr 418.

Av herr **Hansson** i Stockholm, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 184, med förslag till lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar.*

Enligt Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar (prop. nr 184) skall försäkringen endast gälla sjukdom, som uteslutande eller till övervägande del framkallats genom inverkan av arsenik eller förenig därav, bly eller legering eller förenig därav, kvicksilver eller amalgam eller förenig därav, fosfor eller förenig därav, strålände värme eller ljus, röntgenstrålar eller radium samt mjältbrandsmita.

Lagförslaget har utarbetats på grundval av ett av socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten och medicinalstyrelsen gemensamt avgivet utlåtande. Den i detta upptagna förteckningen över yrkessjukdomar, vilka enligt ämbetsverkens mening böra omfattas av lagstiftningen, upptager, förutom de ovan uppräknade, sådana som förorsakats av *bensin*, *bensol* eller *stenkolstjära*. Ämbetsverken framhålla, att dessa tre ämnen användas i stor utsträckning, och att personer, som sysselsättas med dem, riskera att ådraga sig blodsjukdomar, dermatit, hudkräfta och konjunktivit. Detta är särskilt förhållandet i fråga om ämnet *bensin*.

Yrkesinspektörerna anse att *koloxid* och *terpentin* därjämte böra medtagas i förteckningen över sjukdomsalstrande ämnen. Koloxid förekommer, framhålla de, i ökad utsträckning i samband med användning av motorfordon. Därvid uppstår icke blott fara för akut förgiftning, utan man har även att räkna med svåra kroniska följsjukdomar. De vid användningen av terpentin förbundna riskerna göra sig särskilt gällande inom målaryrket, och de arbetarorganisationer, som företräda utövarna av detta yrke, ha därför energiskt framhållit nödvändigheten av att detta sjukdomsalstrande ämne även omfattas av lagstiftningen.

Departementschefen har mot anmärkningen, att den i propositionen föreslagna begränsningen är alltför snäv, huvudsakligen invänt, att försäkringen dock skulle komma att gälla de yrkessjukdomar, som enligt den utländska statistiken har den största betydelsen, och att den skulle bli mera omfattande än motsvarande försäkring »i vissa främmande länder» samt erhålla större räckvidd än som föreskrivits i den av den internationella arbetskonferensen år 1925 upprättade konventionen. De sakkunniga ämbetsverkens och yrkesinspektörernas uppfattning om ifrågavarande ämnens farlighet torde emellertid förtjäna vitsord framför departementschefens formella betänkligheter. Den i propositionen föreslagna begränsningen lär ej heller i längden kunna vidmakthållas. I Tyskland har man nyligen nödgats utsträcka lagstiftningen

på detta område till att gälla bland annat svavelväte och koloxid, sjukdomar i musklerna, benen och lederna förorsakade av arbete med tryckluftverktyg, ja, till och med lungtuberkulos, därest en svårartad lungsjukdom förorsakad av inandning av damm sammanträffar med densamma. I vissa andra länder sträcker sig lagstiftningen ävenledes längre än den föreliggande propositionen. Enligt vår mening vore det därför välbetänkt att redan från början medtaga åtminstone de av ämbetsverken och yrkesinspektörerna föreslagna ämnena. Lagstiftningen skulle likväl icke få den omfattning, som på goda grunder förordats av vissa arbetarorganisationer, vilka torde få anses vara väl förtrogna med de arbetsförhållanden, varur yrkessjukdomar härleda sig.

I lagförslaget 4 § stadgas allenast *befogenhet* för försäkringsinrättning att för den tid, varunder försäkrad arbetare till förebyggande av att yrkessjukdom uppstår, återuppstår eller förvärras avhåller sig från farligt arbete, tillerkänna honom ersättning, uppgående till högst hälften av hel sjukpenning. I likhet med vad lagrådet i enlighet med yrkanden från vissa arbetarorganisationer hemställt anse vi, att detta stadgande bör ändras så, att den försäkrade erhåller *rätt* till ersättning.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen måtte besluta *dels* sådan ändring i det föreliggande lagförslaget 1 §, att såsom yrkessjukdom även skall betraktas sjukdom, som utslutande eller till övervägande del framkallats genom inverkan av bensin, bensol, stenkoltjära, koloxid eller terpentin och *dels* att 4 § gives det innehåll, att om försäkringsinrättning anmodar där försäkrad arbetare att till förebyggande av att yrkessjukdom uppstår, återuppstår eller förvärras under någon tid avhålla sig från det farliga arbetet, arbetaren skall, därest icke omständigheterna till annat föranleda, äga att för den tid han avhåller sig från detta arbete uppbära skälig ersättning, icke överstigande hälften av hel sjukpenning.

Stockholm den 4 april 1929.

P. Albin Hansson.